

Redegørelse for innovationsloven 2006

Kolofon

Redegørelse for innovationsloven 2006

Denne redegørelse er udarbejdet af Direktoratet for FødevarerErhverv i 2008

© Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Direktoratet for FødevarerErhverv
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 3395 8000
Fax: 3395 8080
E-mail: dffe@dffe.dk
Websted: <http://www.dffe.dk>

ISBN 978-87-92285-76-8 (Tryk)

ISBN 978-87-92285-77-5 (Web)

Indholdsfortegnelse

1 Forord.....	3
2 Sammenfatning	4
3 Innovationsloven – formål og strategi	6
3.1 Innovationsloven i strategisk perspektiv	7
4 Innovationsloven 2006	9
4.1 Ændring af innovationsloven 2006 - nye muligheder.....	9
4.2 Temaer 2006 - 2007	10
4.3 Innovationskonference september 2006 – formål og effekt	10
4.4 Kobling til andre indsatsområder i Fødevarerministeriet.....	11
4.4.1 Innovative investeringer og demonstration i landdistriktsprogrammet.....	11
4.4.2 Innovation og forskning	12
5 Ansøgninger og fordeling af tilskudsmidler.....	13
5.1 Bevillinger under innovationsloven samt disponeringen heraf	13
5.2 Ansøgninger og fordeling af tilskudsmidler.....	14
5.2.1 Primære jordbrug (kapitel 2)	17
5.2.2 Forsøgsfiskeri (kapitel 3)	19
5.2.3 Forarbejdning af jordbrugs- og fiskeriprodukter (kapitel 4)	19
5.2.4 Økologiske udviklingsprojekter	20
5.2.5 Forskning og udvikling inden for fiskerisektoren.....	21
Bilag 1. Innovationslovens udvalg	22
Bilag 2. Udstedte tilsagn 2006 under innovationsloven	23

1 Forord

Fødevarerministeriet afgiver en årlig redegørelse til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om anvendelsen af bevillingerne under innovationsloven - lov nr. 421 af 31. maj 2000 om tilskud til fremme af innovation, forskning og udvikling m.v. i fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektoren, som trådte i kraft den 16. maj 2001. Loven er senest ændret ved lov nr. 381 af 3. maj 2006.

Der vil i folketingsåret 2007/08 blive fremsat forslag om fornyet ændring af loven bl.a. med henblik på forbedring af lovens tilskudssatser for små virksomheder svarende til de satser, der er gældende i EU's nye rammebestemmelser for forskning, og teknologisk udvikling.

Denne redegørelse omfatter perioden 1. januar – 31. december 2006 og er den 6. redegørelse om innovationsloven. Redegørelsen dækker finansåret 2006.

Redegørelsen er opdelt i to hovedafsnit, et perspektiverende tekstafsnit og et statistikbaseret afsnit. Tekstafsnittet præsenterer væsentlige forhold i forbindelse med arbejdet med innovationsordningen i 2006, herunder lovændringen, samt en vurdering af effekter. Vurderingen tager udgangspunkt i afslutningsrapporter fra afsluttede innovationsprojekter.

Anden del af redegørelsen indeholder en opgørelse og overordnet analyse over modtagne ansøgninger og bevilgede tilsagn under innovationsloven i 2006. Redegørelsen beskriver tilskudsmidlernes fordeling på antal tilsagn, fordelingen af ansøgningerne efter bl.a. virksomhedstyper og i hvor høj grad der indgår flere deltagere i projekterne, herunder forskningsinstitutioner. En samlet fortegnelse over de projekter, der har fået tilsagn om tilskud under innovationsloven i 2006, fremgår af bilag 2.

Fire udvalg har haft en særlig funktion ved behandlingen af ansøgninger under innovationsloven i 2006: Innovationsudvalget, Det Rådgivende Udvalg for det Primære Jordbrug, Det Økologiske Fødevareråd og Det Rådgivende Udvalg for Forsøgsfiskeri. Udvalgenes funktion fremgår af bilag 1.

2 Sammenfatning

Innovationsloven løfter samlet set innovationsindsatsen i fødevarer sektoren og giver især de små og mellemstore fødevarer virksomheder en mulighed for og evne til at skabe højere værditilvækst gennem øget kvalitet på produktions-, produkt- og afsætningsniveau.

I tråd med de erhvervspolitiske ambitioner i regeringsgrundlaget ”Nye mål” fra februar 2005 og Globaliseringsrådets drøftelser om større vidensspredning og innovation samt flere iværksættere, støtter innovationsloven en produkt-, proces- og markedsinnovation på fødevarerområdet, som ellers ikke ville have fundet sted eller først ville have fundet sted på et senere tidspunkt.

Med sin brugerdrevne platform og erhvervsnære tilgang til forskning og innovation bidrager innovationsloven til at bygge bro mellem fødevarer virksomhedernes behov for viden og forskning på den ene side og de danske forskningskompetencer på den anden side.

2006 var et meget aktivt år i innovationslovssammenhæng med betydelig opmærksomhed om loven. Foråret og sommeren var domineret af arbejdet med lovændringen og de heraf afledte ændringer i lovens administrative regelsæt. I efteråret var der fokus på at sprede information om loven, herunder de nye muligheder. Særligt kan den store innovationskonference i Vejen fremhæves. I efteråret udmeldte ministeren også de første to særlige temaindsatser under loven: *Modning af teknologier i fødevarer sektoren* og *Opbygning af innovationskompetence i fødevarer sektoren*.

2006-indsatsen resulterede således i en tilpasning af loven for at styrke nytænkning og opfindelser blandt små og store fødevarer virksomheder, landmænd, gartnere og fiskere. Efterårets aktiviteter bidrog til at omsætte de nye muligheder til konkret handling, og med gennemførelse af innovationskonferencen i Vejen i september og med præsentationen af de to første temaer blev der sat ekstra fokus på lovens nye muligheder. De første tilsagn efter temaerne blev givet i december 2006, og de to temaer fortsatte ind i 2007.

Opmærksomheden omkring loven afspejles klart i fordelingen af ansøgninger hen over året. Foråret var som nævnt påvirket af usikkerhed i forbindelse med ændring af loven, og samtidig var der blandt potentielle ansøgere også stor opmærksomhed rettet mod de nye initiativer under landdistriktsprogrammet, som regeringen iværksatte primo 2006. Det gælder især strukturprojektordningen målrettet mod særligt innovative projekter, demonstrationsprojektordningen for det primære landbrug og gartneri samt kvalitetsmærkeordningen med særligt fokus på økologi. Ordninger som på hver deres område komplementerer innovationsloven i kæden fra udvikling til ibrugtagning af ny teknologi.

Den nye lov, de nye muligheder og den store opmærksomhed, som innovationsloven var genstand for i efteråret, resulterede i en støt stigende interesse for lovens muligheder, som kulminerede med en stor ansøgningsmasse til Innovationsudvalgets to sidste møder i 2006.

Alene på disse to møder i november og december blev der behandlet 104 sager svarende til 32 pct. af ansøgningerne i 2006.

Interessen for innovationsloven var stor i 2006, hvor der indkom 348 ansøgninger med et samlet projektbudget på 839,6 mio. kr. I de 348 ansøgninger blev der tilsammen søgt om tilskud på 415,0 mio. kr., svarende til 49 pct. af det samlede projektbudget. Der blev udstedt tilsagn til 140 projekter, svarende til 40 pct. af de modtagne ansøgninger. De 140 projekter, der fik tilsagn om tilskud, havde et samlet projektbudget på knap 339 mio. kr. og modtog tilsammen tilsagn om tilskud på 134 mio. kr., svarende til 40 pct. af det samlede projektbudget.

Af 140 udstedte projekttilsagn er 64 givet til samarbejdsprojekter med i alt 184 deltagere, svarende til gennemsnitlig 2,9 deltagere pr. projekt. Af de udstedte tilsagn udgør tilsagn til samarbejdsprojekterne 46 pct. Samlet tilgodeser de 140 tilsagn i alt 260 deltagere i form af virksomheder, forskningsinstitutioner, brancheforeninger m.v.

50 projekter har fået tilsagn over 750.000 kr., svarende til 36 pct. af de støttede projekter, og disse projekter har tilsammen fået 96,1 mio. kr., svarende til 78 pct. af tilsagnsmidlerne.

Innovationsloven bidrager til at øge innovationsindsatsen, ikke mindst blandt jordbrugere og små og mellemstore virksomheder. Af de projekter, der har fået tilsagn i 2006, er 51 pct. af ansøgerne jordbruger eller små og mellemstore virksomheder (SMV). Den positive effekt på innovationsindsatsen forstærkes gennem samarbejdsprojekter, hvor partnerskaber opstår og udvikles, og hvor der foregår en betydelig udveksling af viden og kompetence mellem projektdeltagerne i og mellem de forskellige led i værdikæden.

Lovens intention om at øge innovationsindsatsen blandt jordbrugere og små og mellemstore virksomheder vurderes således at være realiseret.

3 Innovationsloven – formål og strategi

Innovationsloven¹ har til formål at fremme fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektorens innovations-, forsknings- og udviklingsindsats med henblik på at bidrage til at

- sikre, at de fødevarer, der produceres, er sunde og af høj kvalitet,
- styrke fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektorens konkurrenceevne,
- fremme udviklingen af nye produkter, herunder nonfood produkter, med højt innovationsindhold,
- bevare jordbrugs- og fiskerierhvervenes ressourcegrundlag og sikre miljø og dyrevelfærd samt gode arbejdsbetingelser,
- forbedre forbrugernes mulighed for at opnå relevante og pålidelige oplysninger om produkternes egenskaber og om de forhold, hvorunder produkterne er produceret, og
- styrke innovationskapaciteten i fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektorens virksomheder og institutioner.

Hensigten med innovationsloven er at tilskynde små og mellemstore virksomheder² (SMV'er) til en målrettet innovationsindsats og at bidrage til at udvikle netværk og samarbejde mellem virksomheder og forskningsinstitutioner for at styrke overførsel af ny viden.

Husdyrvelfærd – et formål under innovationsloven

Velfærd og praktiske løsninger

Projektet ”Beskæftigelses- og rodematerialer til slagtesvin” har dokumenteret, hvilke karakteristika et rode- og beskæftigelsesmateriale skal have for at opfylde slagtesvins behov. Herudover er materialets påvirkning af svinenes adfærd dokumenteret, især unormal adfærd rettet mod andre grise. Kompost, halm samt træflis reducerede unormal adfærd.

De deltagende virksomheder har i projektet udviklet prototyper af transport- og tildelingsudstyr, hvoraf ét kan aktiveres af grisene selv.

Projektet blev igangsat i 2003 og er afsluttet i 2006. og har modtaget knap 3,0 mio. kr. i støtte. Projektet er gennemført som et samarbejdsprojekt mellem Danmarks JordbrugsForskning, Dansk Svineproduktion, Skiold A/S og W. Domino A/S.

Der kan ydes tilskud til projekter, som er nyhedsskabende og nyudviklende. Lovens hensigt er at støtte produkt-, proces- og markedsinnovation, som ellers ikke ville have fundet sted eller først ville have fundet sted på et senere tidspunkt. Loven giver mulighed for at yde tilskud til projekter inden for følgende områder:

¹ Lov nr. 421 af 31. maj 2000 om tilskud til fremme af innovation, forskning og udvikling m.v. i fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektoren, som senest ændret ved lov nr. 381 af 3. maj 2006. Bekendtgørelse nr. 318 af 7. maj 2001 om tilskud til fremme af innovation, forskning og udvikling m.v. i fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektoren afløst af bekendtgørelse nr. 865 af 9. august 2006 om tilskud til fremme af innovation, forskning og udvikling m.v. i fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektoren.

² Små og mellemstore virksomheder defineres i overensstemmelse med EU's rammebestemmelser for statsstøtte: 1) mindre end 250 medarbejdere og enten 2) omsætning mindre end 300 mio. kr. eller 3) balancen mindre end 200 mio. kr. eller 4) en eller flere store virksomheder må maksimalt eje 25 pct. af virksomheden.

- Innovation, forskning og udvikling i det primære jordbrug (lovens kapitel 2).
- Forsøgsfiskeri, innovation, forskning og udvikling i den primære fiskerisektor (lovens kapitel 3).
- Innovation, forskning og udvikling til forarbejdning og forædling af jordbrugs- og fiskeriprodukter (lovens kapitel 4).
- Fremme af økologiske udviklingsprojekter inden for jordbrug m.v. (lovens kapitel 5).

3.1 Innovationsloven i strategisk perspektiv

Innovationsloven udgør med sin erhvervsnære tilgang til forskning og innovation en stærk brugerdreven platform, der kan være med til at sikre vækst, beskæftigelse og eksport af fødevarer samtidig med, at forbrugerne sikres nye sunde og ernæringsrigtige fødevarer af høj kvalitet.

Effekterne af innovationslovens virke fra 2001 til 2003 er belyst i den evaluering af loven, som blev gennemført i efteråret 2004. Evalueringen viste bl.a., at innovationsindsatsen i de deltagende virksomheder er forøget betydeligt som følge af de bevilgede projekter. Dertil kommer, at især samarbejdsprojekterne, der involverer forskningsinstitutioner, bygger bro mellem fødevarer virksomhedernes behov for viden og forskning på den ene side og de danske forskningskompetencer på den anden side, samt at projekterne især i en landdistriktsammenhæng skaber beskæftigelse i de områder af Danmark, som ellers har svært ved at tiltrække og opretholde arbejdspladser.

Der opleves et generelt stigende ønske om og behov for vurdering af forskellige ordningers effekt og udvikling af mere ensartede metoder til at gennemføre effektivitet på tværs af ordninger og sektorer. Dette gælder også innovationsloven, hvor indsatsen forventes yderligere styrket de kommende år.

I 2006 gennemgik Fødevarerministeriet i den forbindelse slutrapporter fra et udtræk af 50 enkeltvirksomhedsprojekter, der var afsluttet i perioden 2003 til 2006. Tilskudsmodtagerne vurderede i slutrapporterne, at projektet har haft en positiv virkning på virksomhedens konkurrenceevne i 54 pct. af tilfældene, at virksomheden har opnået adgang til et nyt marked i 34 pct. af tilfældene, samt at virksomheden har forbedret sin evne til at forny sig i 36 pct. af tilfældene.

På baggrund af gennemgangen kunne det endvidere beregnes, at der for 1,0 mio. kr. i støtte til de pågældende projekter i gennemsnit blev udviklet:

1,8 produkter, som er nye for virksomheden.

1,1 produktionsproces, som er ny for virksomheden.

0,7 distributionskoncept eller lign., som er ny for virksomheden.

Innovationsordningen indgik ligeledes i ”Redegørelse om erhvervsstøtte 2007”³, hvor lovens delformål om at styrke fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektorens konkurrenceevne blev undersøgt, som et eksempel på argumenter og analyser af erhvervsstøtte. Der kunne i undersøgelsen ikke påvises, at støttede virksomheders klarer sig bedre i forhold til en tilsvarende referencegruppe. Undersøgelsen forholdt sig ikke til opnåelse af resultater, der kan bidrage til at opfylde andre delformål under loven og det anføres, at resultatet skal ses i lyset af, at støtten er forholdsvis begrænset i forhold til f.eks. omsætningen i de støttede virksomheder.

Erfaringerne fra ovenstående indgår i de videre overvejelser, herunder metodiske, for effektivvurdering af innovationsloven, hvor der bl.a. som led i lovovervågningsprogrammet i 2009, jf. bemærkningerne til ændringen af loven i 2006, skal gennemføres en samlet analyse af lovens effekt siden 2001.

³ Redegørelse om erhvervsstøtte 2007, Økonomi- og Erhvervsministeriet, 2007

4 Innovationsloven 2006

For innovationsloven blev 2006 et år med mange aktiviteter. Helt centralt står ændringen af loven og dermed de nye muligheder i loven. I september blev der gennemført en større konference i Vejen om innovationsloven, og i oktober blev de nye muligheder i loven anvendt for første gang, da fødevareministeren udmeldte innovationslovens to første temaer.

4.1 Ændring af innovationsloven 2006 - nye muligheder

Regeringen lægger stor vægt på at gøre Danmark til et førende viden- og iværksættersamfund, og her er der et stort potentiale i fødevaresektoren, der allerede tegner sig for næsten en fjerdedel af den samlede danske eksport. Innovation er afgørende, hvis det danske samfund og fødevaresektoren skal rustes bedre til at klare udfordringerne i en stadig mere globaliseret verden. Varer, teknologi, investeringer og arbejdspladser flytter sig hurtigere over landegrænserne og stiller større krav til virksomhedernes evner til at kunne konkurrere på ny viden og nye idéer – og evnen til at indføre disse i tilstrækkeligt højt tempo.

På baggrund af erfaringerne med innovationsloven siden 2001, evalueringen af loven i 2005 samt ønsket om at fremme innovationsindsatsen fremsatte fødevareministeren forslag til ændring af innovationsloven, som blev vedtaget den 27. april 2006. Med ændringen af loven blev der givet bedre rammer for nytænkning i fødevaresektoren og i overensstemmelse med regeringens visioner og strategi om mere privat forskning og udvikling samt videnspredning.

Innovationskompetence

Ved innovationskompetence forstås evnen til målrettet at arbejde med innovation gennem formaliserede interne procedurer samt tilstedeværelsen af de nødvendige medarbejderressourcer.

Tidligere undersøgelser har vist, at kun 14 pct. af de større virksomheder og kun 6 pct. af de små virksomheder har formaliserede procedurer for innovation, samt at der er mindre end én fuldtidsansat medarbejder til produktudvikling i 72 pct. af virksomhederne.

De konkrete nyskabelser under innovationsloven er bl.a.:

- Lovens formål er udvidet til at omfatte opbygning af innovationskompetence og hermed formelle procedurer for at uddanne sig i og arbejde med innovation.
- Fødevareministeren kan udmelde særlige temaer for at sætte fokus på områder, hvor der er særlige behov for en samfundsmæssig relevant innovationsindsats, f.eks. miljøteknologi i fødevaresektoren. Innovationsudvalget og Det Rådgivende Udvalg rådgiver fødevareministeren i forbindelse med udbuddet af temaerne, herunder om indsatsområder, tidsforløb og ansøgningsfrister mv.
- Innovationsudvalget er styrket på fiskeriområdet. Projekterne inden for det primære fiskeri vil bedre kunne vurderes i sammenhæng med mulighederne for at opdrætte og forarbejde fisk.
- Innovationsudvalget har også fået mulighed for at støtte integrerede innovationsprojekter, dvs. projekter som både vedrører primærproduktion og forarbejdning.

I forlængelse af lovændringen er der udstedt to nye bekendtgørelser til henholdsvis iværksættelse og udmøntning af ændringen.⁴

4.2 Temaer 2006 - 2007

Med den ændrede lov blev der skabt mulighed for, at fødevareministeren kan udmelde særlige temaer for dermed at sætte ekstra fokus på områder, hvor der er særlige behov for en samfundsmæssig relevant innovationsindsats. I 2006 blev muligheden udnyttet til at udbyde et tema om ”*Modning af teknologier i fødevaresektoren*” samt et tema om ”*Opbygning af innovationskompetence i fødevaresektoren*”. Begge temaer er for 2006 og 2007 hver udbudt indenfor en samlet ramme på 15,0 mio. kr.

Særlige temaer i 2006

Modning af teknologier	Opbygning af innovationskompetence
<p>Temaet ”<i>Modning af teknologier i fødevaresektoren</i>” fokuserer på, at potentialet i de mange nye teknologier skal kommercialiseres hurtigere, og at der opnås en større og bedre effekt i de enkelte erhvervssektorer.</p> <p>Formålet er således at støtte videre- og færdigudvikling af nye teknologier i hele fødevaresektoren med henblik på at opnå en forbedret produktkvalitet og konkurrenceevne.</p>	<p>Temaet ”<i>Opbygning af innovationskompetence i fødevaresektoren</i>” er målrettet fødevaresektorens netværk og grupper af små, mellemstore og store virksomheder, brancheorganisationer samt forskningsinstitutioner.</p> <p>Formålet er således at fremme aktiviteter, der kan styrke de deltagende virksomheders/medlemmers evne til at forny sig på en struktureret måde.</p>

De første ansøgninger blev behandlet af Innovationsudvalget på mødet den 12. december 2006, og de første projekter er igangsat.

4.3 Innovationskonference september 2006 – formål og effekt

Innovationskonferencen ”Innovation i fødevaresektoren” blev afholdt den 15. august 2006 i Vejen. Med konferencen blev der sat ekstra fokus på lovens muligheder – såvel eksisterende som nye. Konferencen havde over 200 deltagere, heraf ca. halvdelen fra virksomheder inden for fødevareproduktion, agroindustri m.m. I forhold til tidligere arrangementer om innovation og innovationsloven var der mange nye ”ukendte” ansigter. Konferencen havde god effekt, og Fødevareministeriet modtog efter konferencen mere end 50 henvendelser fra virksomheder om konkrete projekter. Endvidere afstedkom konferencen mange positive tilbagemeldinger fra deltagerne. Der var især positiv respons på indlæg om konkrete afsluttede projekter, som har modtaget tilskud under innovationsloven.

⁴ Bekendtgørelse nr. 833 af 19. juli 2006 om ikrafttræden af dele af lov om tilskud til fremme af innovation, forskning og udvikling m.v. i fødevare-, jordbrugs- og fiskerisektoren (§§ 1, 5 og 7) og Bekendtgørelse nr. 865 af 9. august 2006 om tilskud til fremme af innovation, forskning og udvikling m.v. i fødevare-, jordbrugs- og fiskerisektoren

4.4 Kobling til andre indsatsområder i Fødevarerministeriet

Nye produkter og processer kommer ikke af sig selv. Bag dem ligger ofte mange års viden-sopbygning i form af grundlæggende og anvendelsesorienteret forskning, herunder forskning støttet under innovationsloven. Nye produkter og processer kommer heller ikke i brug af sig selv. De skal dokumentere deres potentiale, driftsikkerhed m.v. overfor potentielle brugere og forbrugere.

Med en betydelig indsats på forskningsområdet, innovationsloven samt landdistrikts- og fiskeriudviklingsprogrammerne er det på fødevarerområdet muligt at understøtte hele kæden fra dannelse af viden til praktisk ibrugtagning.

4.4.1 Innovative investeringer og demonstration i landdistriktsprogrammet

Innovative investeringer og demonstration indgik i 2006 i ordninger under det EU-medfinansierede landdistriktsprogram 2000 – 2006, hvilket komplementerede udviklingsindsatsen under innovationsloven med støtte til fremme af anvendelsen af nye teknologier m.v.

Der var afsat 100 mio. kr. til at støtte fødevarer virksomheders investering i og demonstration af ny teknologi. Heraf vedrørte 50 mio. kr. målrettet innovative investeringer, dvs. investeringer vedrørende forarbejdning af jordbrugsprodukter med særlig høj nyhedsværdi i form af nye produkter eller produktionsprocesser.

Udvikling og demonstration

Forsuring af gylle	
Forskning har vist, at forsuring af gylle (sænkning af ph-værdi) potentielt kan begrænse ammoniakfordampningen i forhold til ubehandlet gylle med 80 – 90 pct. Det er hermed et alternativ til etablering af overdækning af gylletanke og kan være et vilkår for godkendelse af intensiv husdyrproduktion i miljøfølsomme områder. Starring Miljø A/S har med støtte under innovationsloven og i samarbejde med LandboNord udviklet et anlæg til forsuring af gylle med svovlsyre, som sænker gyllens PH-værdi til et ønsket niveau mellem 6,0 og 5,5. Sænkningen gennemføres i hele systemet – gyllekanaler, fortank og lagertank.	Forsuringsanlægget NH4+ fra Infarm (tidl. Starring Miljø A/S) blev demonstreret i praksis på 2 ejendomme under Landdistriktsprogrammet i 2006. I forbindelse med demonstrationen blev anlæggets potentiale og driftsikkerhed belyst gennem et måleprogram, hvor resultaterne indgår i bedømmelsen i landbrugets egen afprøvningsvirksomhed "Farmtest". Demonstrationerne er gennemført i form af åbent hus arrangementer, indlæg på seminarer, pjecer m.v., og afprøvningsvirksomhed har vist en driftssikkerhed på op mod 95 pct. af tiden fra ibrugtagning.

Ordningerne gjorde det sammen med innovationsloven lettere at rejse kapital til fødevarersektorens forarbejdningsevne særligt i de områder af Danmark, hvor det kan være svært at finde risikovillig kapital, ligesom indsatsen bidrog til at skabe og fastholde arbejdspladser. Ordningerne bidrog ligeledes til at demonstrere den nyeste miljøeffektive teknologi i praktisk landbrug og gartneri.

I det regionale perspektiv er fødevarer sektoren netop karakteriseret som en af de erhvervssektorer, som har det største potentiale for at kunne ”skubbe til” væksten i landdistrikterne – herunder yderområderne. Innovation er derfor også et fokusområde i det nye landdistriktprogram og i det nye fiskeriprogram – for begge vedkommende 2007-2013.

4.4.2 Innovation og forskning

Den strategiske forskning og frembringelse af ny forskningsbaseret viden er afgørende for at udbygge den danske fødevarer sektors stærke og unikke kompetencer i kæden fra forskning og udvikling til praktisk anvendelse af ny viden og teknologi.

Innovationsloven søger at skabe øget sammenhæng mellem forskning og innovation gennem et fokus på erhvervsinitierede forskningsprojekter, hvor eksisterende og ny forskningsbaseret viden omsættes i konkrete produktionsprocesser, produkter eller markedsstrategier.

Forskning og udvikling

<p>Overvågning af køer ved analyser af mælk</p> <p>Med de store besætninger i dag er det vanskeligt for landmanden at overvåge besætningen, så sygdomme og brunst opdages i tide.</p> <p>Foss Analytical A/S og Delaval AB har i samarbejde med Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet ved Århus Universitet og Dansk Kvæg forsket i målbare parametre i mælk med henblik på overvågning af sundhed, reproduktion og produktion hos malkekøer. Projektet startede i 2001 med et tilskud under innovationsloven på 6,8 mio. kr.</p> <p>Resultaterne har vist sig yderst lovende i et bredere perspektiv, hvorfor samarbejdet fortsættes fra 2006 og frem til 2011 for at inddrage flere måleparametre herunder mælkenes forarbejdningens kvalitet. Det nye projekt har et samlet budget på 103,3 mio. kr. og støttes med 18,0 mio. kr. i 2006.</p>	<p>Malkekoen on-line</p> <p>Sideløbende med forskningsindsatsen har virksomhederne i samarbejdet udviklet en prototype for systemet.</p> <p>Systemet udtager fuldautomatisk mælkeprøver under malkningen og analyserer prøverne for indholdsstoffer, der kan afsløre koens tilstand i forhold til risiko for udvikling af mastitis, ketose, proteinmangel eller overskud samt reproduktionssygdomme, før landmanden selv ville opdage det</p> <p>Virksomhederne skønner, at systemet kan øge bruttofortjenesten per årsko med omkring 2.000 kr., begrænse antibiotikaforbruget samt forbedre dyrevelfærden.</p>
--	--

5 Ansøgninger og fordeling af tilskudsmidler

5.1 Bevillinger under innovationsloven samt disponeringen heraf

De samlede bevillinger under innovationsloven i 2006 og disponeringen heraf fremgår af tabel 1.

Bevillingsniveauet under innovationsloven var i 2006 reduceret med 25,0 mio. kr. som led i finansieringen af initiativer under Landdistriktsprogrammet. Der var hermed en samlet nettobevilling på 101,0 mio. kr. til rådighed, der sammen med videreførte midler på 26,6 mio. kr., annulleringer af tidligere års tilsagn på 28,4 mio. kr. samt tilbagebetaling ved kommerciel udnyttelse af resultater fra tidligere støttede projekter på 1,2 mio. kr. samlet gav en disponibel ramme på 157,2 mio. kr.

Tabel 1: Bevillingsramme for 2006, mio. kr.

	Videreført fra 2005	Bevilling 2006	Annuller- ing og tilbagebe- taling	Realise- ret i 2006	Saldo ul- timo 2006
Innovation	24,6	90,5	23,7	124,2	17,4
- Heraf "øremærkede til økologi: Kvalitetsfremme & eksport af økologi	18,5	0,0	1,0	2,0	17,3
Økologiens Hus	0,1	3,0		3,0	0,1
Akt. 122 af 30. marts 2006				0,2	
Administrative udgifter				0,2	
I alt, kap. 2, 4 og 5	24,6	90,5	23,7	124,6	17,4
F&U af fisk	0,0	7,5	0,8	7,5	0,8
Forsøgsfiskeri, kap. 3	2,9	3,0	0,8	5,3	1,4
I alt	27,5	101,0	25,3	137,4	19,6

Af den disponible ramme blev 137,4 mio. kr. anvendt til nye tilsagn og 19,6 mio. kr. videreføres til 2007. Af det videreførte beløb vedrører 17,4 mio. kr. midler, der er øremærket til økologiske formål (ukt. 10), 1,4 mio. kr. til forsøgsfiskeri (ukt. 50) og 0,8 mio. kr. til innovation, forskning og udvikling fisk (ukt. 60).

I forlængelse af den vedtagne ændring af innovationsloven er alle bevillinger samlet på § 24.23.17.10.

5.2 Ansøgninger og fordeling af tilskudsmidler

I 2006 modtog Fødevarerministeriet under innovationsloven 348 ansøgninger med et samlet budget på 839,6 mio. kr. Ansøgningerne søgte tilsammen om tilskud for 415,0 mio. kr. Det svarer til en ansøgt tilskudsgrad på 49 pct.

Af de modtagne ansøgninger var 158 inden for det primære jordbrug (kapitel 2), 129 ansøgninger inden for forarbejdning og forædling af jordbrugs- og fiskeriprodukter (kapitel 4), 37 ansøgninger inden for økologisk jordbrug (kapitel 5), 13 ansøgninger inden for forsøgsfiskeri (kapitel 3) og 9 ansøgninger inden for forskning og udvikling inden for fiskerisektoren.

Af tabel 2 fremgår, at ansøgninger inden for økologi og forskning og udvikling inden for fiskerisektoren har en betydelig højere ansøgt tilskudsgrad end gennemsnittet. Det skyldes, at det kan søges op til 100 pct. tilskud til visse økologiprojekter, og at projekterne inden for forskning og udvikling inden for fiskerisektoren er forskningsbaserede, der ligeledes kan søge en højere tilskudsprocent.

Der blev udstedt 260 tilsagn til deltagere i 140 projekter for tilsammen 137,0 mio. kr.⁵. De bevilgede tilsagn har et samlet projektbudget på 338,6 mio. kr., svarende til gennemsnitligt 40 pct. i tilskud. Den gennemsnitlige bevilgede tilskudsprocent er 7 pct. lavere end den ansøgte tilskudsprocent.

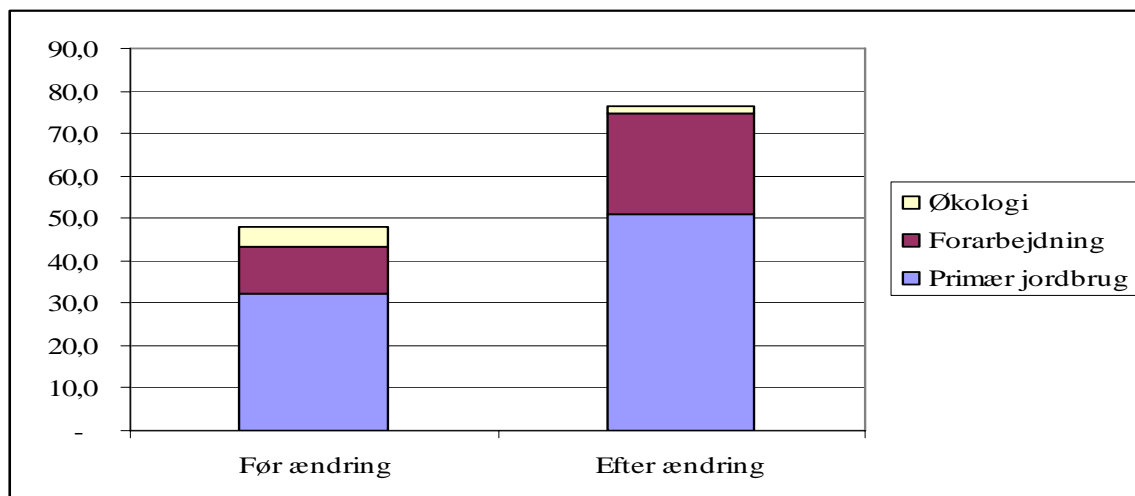
Tabel 2: Bevilgede tilsagn 2006, mio. kr.

	Ansøgninger				Tilsagn			
	Antal ansøgninger	Ansøgt tilskud	Ansøgningsbudget	Ansøgt tilskudsprocent	Antal tilsagn	Udstedte tilsagn	Projektbudget	Bevilget tilskudsprocent
Primært jordbrug	158	194,9	455,1	43	71	83,0	220,2	38
Forarbejdning	129	151,9	312,0	49	43	35,1	80,7	44
Økologi	37	26,7	31,1	86	15	6,1	7,9	77
I alt	324	373,5	798,1	47	129	124,2	308,8	40
Forsøgsfiskeri	13	17,1	17,1	100	8	5,3	11,2	47
F&U af fisk	9	24,4	24,4	100	3	7,5	10,6	71
Totalt	348	415,0	839,6	49	140	137,0	338,6	40

Der er udstedt tilsagn til 71 projekter for 83,0 mio. kr. inden for det primære jordbrug. Tilsvarende er der udstedt tilsagn til 43 projekter for 35,1 mio. kr. inden for forarbejdning af jordbrugs- og fiskeriprodukter, tilsagn til 15 projekter for 6,1 mio. kr. inden for økologisk jordbrug, tilsagn til 8 projekter for 5,3 mio. kr. inden for forsøgsfiskeri og tilsagn til 3 projekter for 7,5 mio. kr. inden for forskning og udvikling inden for fiskerisektoren.

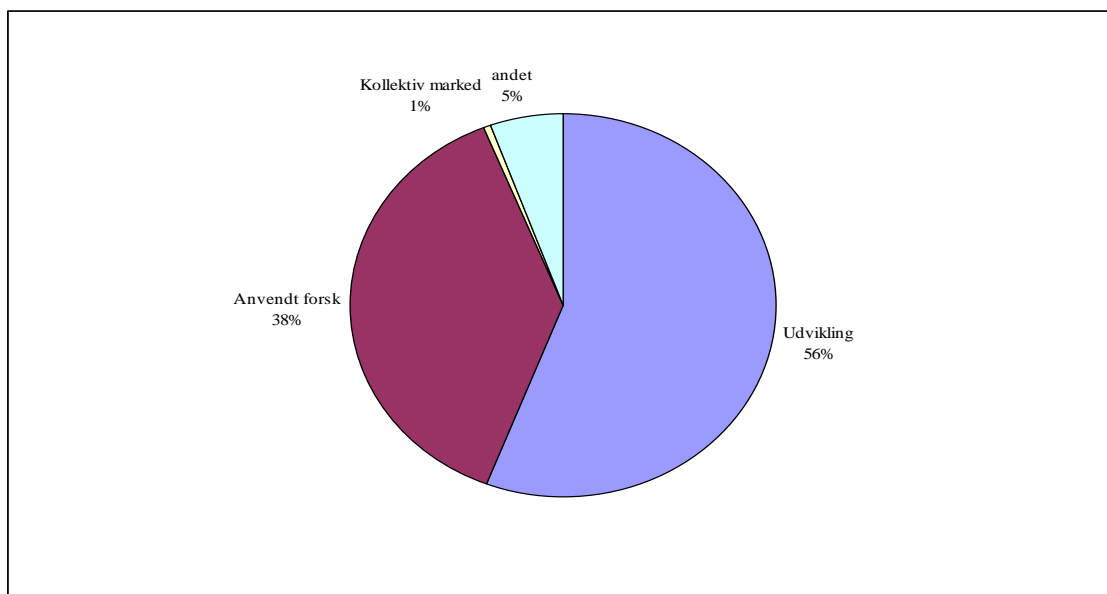
⁵ Udvalgenes beslutning eller anbefaling om at yde tilskud til projekterne samt tilskuddenes størrelser sker ud fra en helhedsvurdering af ansøgningerne. De centrale elementer i vurderingen er projekternes kvalitet, nyhedsværdi, innovationsindhold samt effekt og relevans i erhvervet samt projekternes betydning for virksomhedernes udviklingsstrategier, herunder bidrag til kompetenceopbygning i virksomhederne.

Figur 1: Fordeling af tilsagn efter ansøgningstidspunkt (mio. kr.)

Der var i 2006 en betydelig forskel i antallet af ansøgninger i perioden før ændringerne af loven trådte i kraft den 1. august 2006 og perioden efter. Det vurderes, at dette bl.a. skyldes den usikkerhed, som arbejdet med lovændringen medførte, samt at potentielle ansøgere i første halvår prioriterede ansøgninger til demonstrationsaktiviteter samt innovative investeringer under landdistriktsprogrammet.

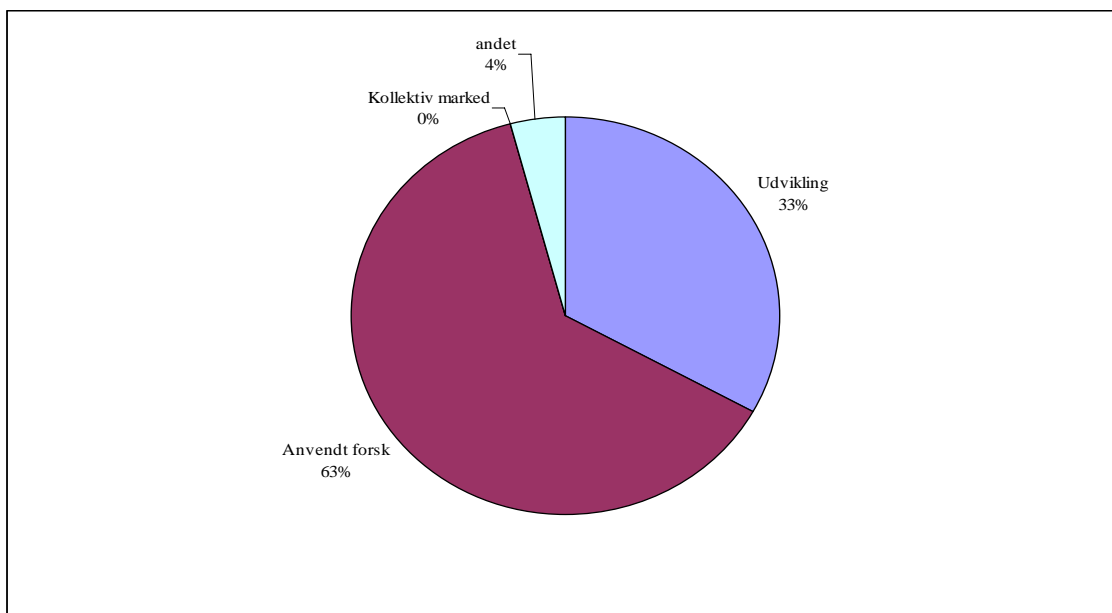
Figur 2: Relativ fordeling af støttede projekter efter projekttype

Opgørelsen af støttede projekter efter projekttyper viser, at udviklingsprojekterne fortsat udgør den største andel med 72 projekter, 49 projekter vedrørte anvendt forskning, 7 projekter andet, herunder økologiske informationsprojekter, samt ét enkelt projekt vedrørende kollektiv markedsføring. En fordeling, som tilnærmelsesvis svarer til tidligere år. Den relative fordeling af projekterne på projekttyper fremgår af figur 2.

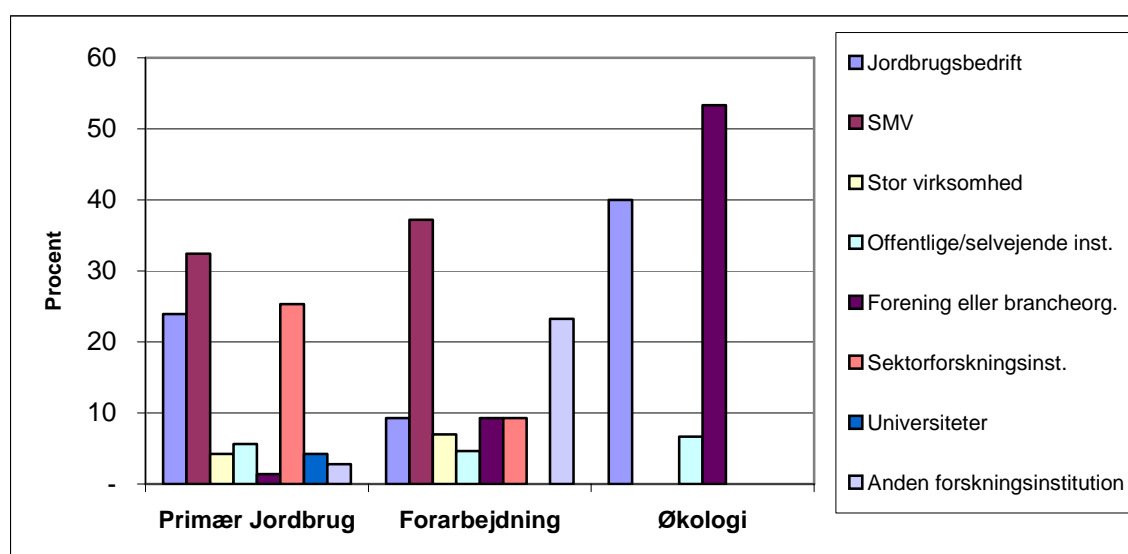
Opgøres fordelingen mellem projekttyper efter det samlede tilsagns størrelse viser det sig, at projekter vedrørende anvendt forskning modtog den største andel af tilsagnene med 77,8 mio. kr., efterfulgt af udviklingsprojekterne med 41,1 mio. kr., andet med 5,2 mio. kr. og kollektiv markedsføring med 0,1 mio. kr.

Figur 3: Den relative fordeling af tilsagn efter projekttype

I forhold til tidligere år er der hermed bevilget en stigende andel af de samlede tilsagn til forskningsinstitutioner, hvilket bl.a. hænger sammen med tilsagn på 18,0 mio. kr. til et enkelt stort projekt på 103,3 mio. kr. vedrørende forbedret overvågning og management af mælkeproduktion og mælke kvalitet. Projektet er omtalt nærmere i faktaboksen side 12.

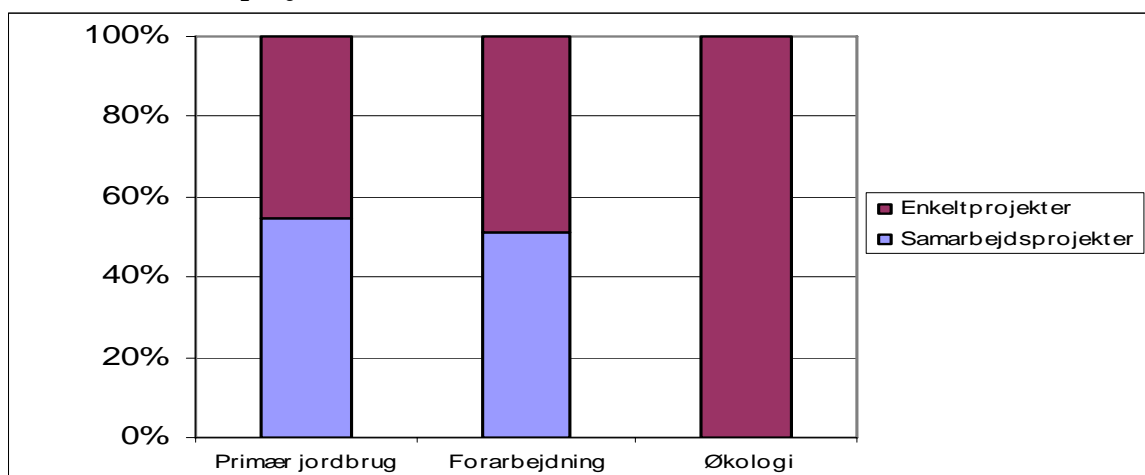
Figur 4: Fordeling af projekter efter ansøgers virksomhedskategori

Antallet af tilsagn til ansøgninger, hvor hovedansøgeren er jordbrugere eller en lille og mellemstor virksomhed, udgør den største andel af projekterne med henholdsvis 40 projekter under det primære jordbrug, 20 projekter under forarbejdning og 6 under økologi. Herefter følger forskningsinstitutioner med 23 i det primære jordbrug og 14 under forarbejdning. Forening eller brancheorganisation modtager over 50 pct. af tilsagnene under økologi, hvilket bl.a. hænger sammen med en høj andel af informationsprojekter inden for området.

Fordeles de samlede tilsagn i 2006 efter projektdeltagernes virksomhedskategori viser det sig, at forskningsinstitutionerne som gruppe modtog tilsagn for 31,7 mio. kr. under det primære jordbrug, 32,6 mio. kr. under forarbejdning. Et omfang som, jf. også tidligere, er påvirket af tilsagnet på 18,0 mio. kr. til projektet vedrørende forbedret overvågning og management af mælkeproduktion og mælke kvalitet.

Figur 5: Relativ fordeling af projekter mellem samarbejdsprojekter og enkeltvirksomhedsprojekter

En væsentlig del af formålet med innovationsloven er at bidrage til at udvikle netværk og samarbejde mellem virksomheder og forskningsinstitutioner med henblik på at styrke overførsel af ny viden fra forskningsinstitutioner til virksomhederne. Omkring halvdelen af de støttede projekter i 2006 var samarbejdsprojekter, der typisk er mellem offentlige forskningsinstitutioner og virksomheder. Under det primære jordbrug var 39 samarbejdsprojekter med i alt 104 deltagere, under forarbejdning var 22 samarbejdsprojekter med 71 deltagere. Der var ingen samarbejdsprojekter under økologi.

5.2.1 Primære jordbrug (kapitel 2)

I 2006 blev der behandlet 158 ansøgninger vedrørende det primære jordbrug med et samlet budget på 194,9 mio. kr.

Der blev meddelt tilsagn til 71 projekter med i alt 83,0 mio. kr. svarende til 45 pct. af ansøgningerne.

I figur 6 sammenlignes den relative projektdeltagelse og tilsagnsbeløb fordelt på virksomhedstyper i 2005 og 2006.

Det fremgår her, at jordbrugere samt små og mellemstore virksomheder har modtaget det største antal tilsagn, hvorimod forskningsinstitutioner har modtaget det største støttebeløb.

Svineproduktion uden lugt og ammoniak – Drøm eller virkelighed?

Påvirkning af naboer og omgivelser med dårlig lugt og ammoniak er i dag nogle af dansk svineproduktions største udfordringer.

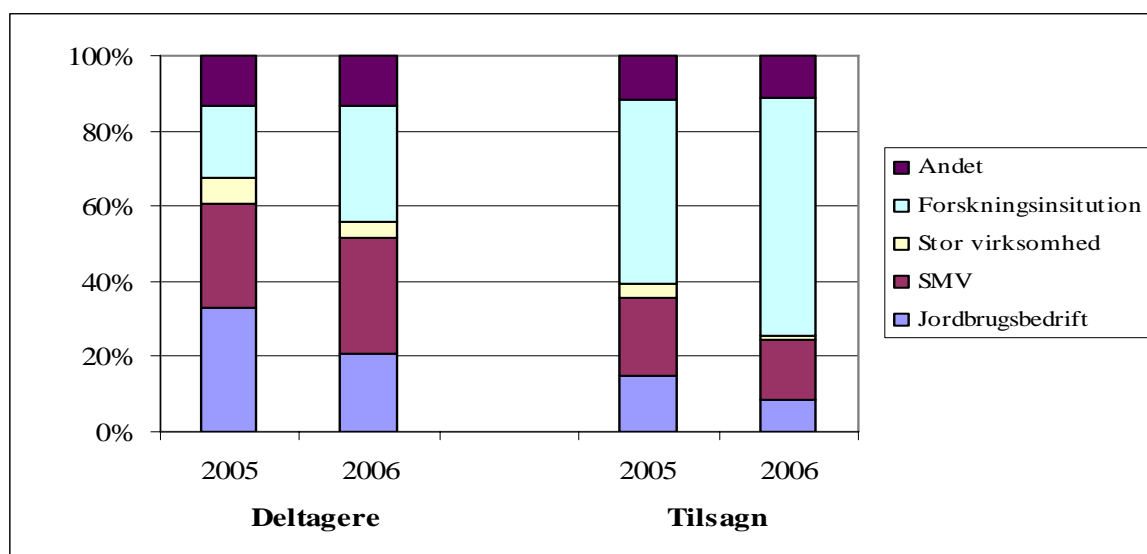
Med projektet ”Luftrensere med vandforstøvning, biologisk filtrering og centrifugering” søger ventilationsvirksomheden Turbovent Agro A/S at udvikle et modulopbygget luftrensningsanlæg, der kan fjerne både ammoniak og lugt. Målet er at kombinere moduler efter enkle driftsikre principper, hvor elementerne kan masseproduceres på grundlag af en enkelt konstruktion.

Projektet er et enkeltvirksomhedsprojekt, der bygger videre på forskningsresultaterne fra et samarbejdsprojekt med Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Århus Universitet. Projektet, der har et budget på 1,5 mio. kr., støttes med 748.000 kr.

Baggrunden for fordelingen af støttebeløbet findes dels i, at forskning støttes med en højere tilskudsprocent, dels organiseringen på området, hvor innovationsaktiviteter i udpræget grad netop er henlagt til forskningsinstitutioner. Dette kan bl.a. genfindes i projektlisten i bilag 2, hvor det fremgår, at en række virksomheder deltager i og bidrager til projekter uden at modtage støtte.

Figur 6 viser endvidere, at forskningsinstitutionerne i 2006 i forhold til 2005 udgør både en større andel af projektdeltagerne, ligesom de har modtaget en større andel af tilsagnet.

Figur 6: Virksomhedskategoriernes relative deltagelse i støttede projekter og andel af tilsagnene i 2005 og 2006

Der blev under det primære jordbrug meddelt tilsagn til 6 økologiske projekter med i alt 4,0 mio. kr.

5.2.2 Forsøgsfiskeri (kapitel 3)

I 2006 blev der behandlet 13 ansøgninger vedrørende forsøgsfiskeri med et samlet budget på 17,1 mio. kr.

Der er meddelt tilsagn til 8 projekter med i alt 5,3 mio. kr.. Heraf er fiskere projektholdere på 4 tilsagn (0,3 mio. kr.), Danmarks Fiskeriundersøgelser på 3 tilsagn (4,1 mio. kr.) og et af fiskeriets organisationer på ét tilsagn (0,9 mio. kr.).

Administrationen af ordningen blev med ændringen af loven i 2006 ændret, idet Forsøgsfiskeriudvalget blev nedlagt, hvorefter Innovationsudvalget behandler projekter vedrørende forsøgsfiskeri.

5.2.3 Forarbejdning af jordbrugs- og fiskeriprodukter (kapitel 4)

I 2006 blev der behandlet 129 ansøgninger vedrørende forarbejdning med et samlet budget på 151,9 mio. kr.

Der blev meddelt tilsagn til 43 projekter med i alt 35,1 mio. kr. svarende til 33 pct. af ansøgningerne.

Det tredobbelte S - Salt, Sundhed og Smag

Ifølge WHO er forhøjet blodtryk den hyppigste dødsårsag i Europa, og et højt saltindtag er direkte koblet til forhøjet blodtryk. En ca. 30 pct. reduktion i det daglige saltindtag vil kunne reducere antallet af slagtilfælde med op til 13 pct. Salt bidrager også til fødevarers smag og indgår i næsten alle forarbejdede fødevarer. Salt i brød, ost og forarbejdet kød udgør den største del af befolkningens saltindtag.

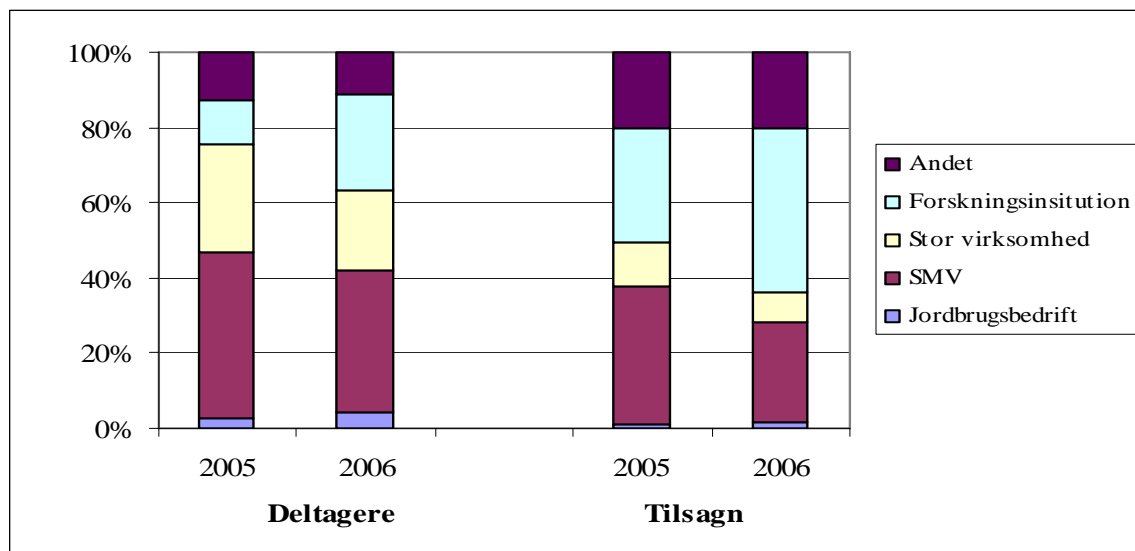
Med projektet ”*Reduktion af salt i forarbejdede fødevarer*” søger førende danske fødevarer-virksomheder at udvikle metoder til reduktion af salt i forarbejdede fødevarer uden tab af smag.

Projektet er et samarbejdsprojekt mellem Teknologisk Institut, Arla Foods, Tican Foods Scandinavia A/S, W. Oschätzhen Århus A/S, Lantmännen Schulstad A/S, Danisco A/S og Institut for Fødevidenskab, KU Life og støttes med 3,2 mio. kr.

I figur 7 sammenlignes den relative projektdeltagelse og tilsagnsbeløb fordelt på virksomhedstyper for 2005 og 2006. Det fremgår af figur 7, at små og mellemstore virksomheder har modtaget det største antal tilsagn, hvorimod forskningsinstitutioner har modtaget det største støttebeløb. Set i forhold til billedet under det primære jordbrug er støttebeløbet til

forskningsinstitutionerne dog væsentlig mindre, hvilket skyldes at virksomhederne i højere grad selv gennemfører innovationsaktiviteter.

Figur 7: Virksomhedskategoriernes relative deltagelse i støttede projekter og andel af tilsagnene i 2005 og 2006

Der blev under forarbejdning meddelt tilsagn til 7 økologiske projekter med et samlet tilsagn på 2,1 mio. kr.

5.2.4 Økologiske udviklingsprojekter

Under innovationslovens kapitel 5 kan der ydes tilskud til informationsvirksomhed, udarbejdelse af undervisnings- og informationsmateriale, undervisning og kursusafholdelse, markforsøg, græsrodsforskning og andre ikke kommercielle foranstaltninger, som er af særlig betydning for udvikling af økologisk jordbrugsproduktion.

I 2006 blev der behandlet 37 ansøgninger med et samlet budget på 31,1 mio. kr., og der blev meddelt tilsagn til 15 projekter med i alt 6,1 mio. kr. svarende til 41 pct. af ansøgningerne.

Der er under økologisk information m.v. mulighed for at støtte projekterne med indtil 100 pct. af de samlede meromkostninger. I 2006 var den gennemsnitlige støtteintensitet 90 pct., hvilket er mindre end niveauet for 2005.

Af de meddelte tilsagn vedrører 3,0 mio. kr. 6 informationsprojekter m.v. ved Økologiens Hus.

5.2.5 Forskning og udvikling inden for fiskerisektoren

I 2006 blev der i lighed med tidligere år særskilt udbudt et program for erhvervsinitieret forskning og udvikling inden for forarbejdning af fisk.

Programmet havde i 2006 til formål at styrke konkurrenceevnen inden for forarbejdning og forædling af fisk.

Programmet skal blandt andet

- øge fokus på forbrugerpræferencer,
- højne fødevarernes kvalitet og sundhed,
- sætte fokus på den ernæringsmæssige betydning af fisk,
- fremme et bæredygtigt fiskeri og akvakultur, og
- styrke forskning og uddannelse i fiskerisektoren

Der blev modtaget 10 ansøgninger med et samlet budget på 24,4 mio. kr., som alle gennemgik en forskningsfaglig vurdering i Det Strategiske Forskningsråd inden behandlingen i Innovationsudvalget.

Der blev meddelt tilsagn til 3 projekter med 7,5 mio. kr. svarende til en samlet støtteintensitet på 71 pct. De 3 projekter har 9 deltagere, hvoraf 3 er forarbejdningsvirksomheder eller brancheorganisationer, og de resterende 6 er universiteter og forskningsinstitutioner.

Ordningen er med udgangen af 2006 nedlagt som selvstændig ordning, og fremtidige projekter indgår herefter sammen med de øvrige erhvervsinitierede forskningsprojekter under innovationslovens kapitel 4.

Bilag 1. Innovationslovens udvalg

Innovationsudvalget

Innovationsudvalget træffer – efter lovændringen i 2006 - afgørelse om tildeling af tilskud til projekter under innovationslovens kapitel 3 vedrørende forsøgsfiskeri, akvakultur, innovation, forskning og udvikling m.v. i den primære fiskerisektor og kapitel 4 vedrørende forarbejdning og forædling af jordbrugs- og fiskeriprodukter. Udvalget er også rådgivende for ministeren vedrørende den samlede innovations-, forsknings- og udviklingsindsats inden for lovens område. Udvalgets medlemmer er udpeget af fødevareministeren og består af 18 medlemmer, heraf er 8 personligt udnævnt af fødevareministeren. Fødevareministeren fastsætter udvalgets forretningsorden m.v. for udvalgets arbejde.

Innovationsudvalget har afholdt 8 møder i 2006.

Det Rådgivende Udvalg for det Primære Jordbrug

Udvalgets opgave er primært at rådgive om tildeling af tilskud til projekter under innovationslovens kapitel 2 vedrørende innovation, forskning og udvikling m.v. i det primære jordbrug. Udvalgets 10 medlemmer er udpeget af fødevareministeren. Formanden for udvalget er den til enhver tid udnævnte repræsentant fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Fødevareministeren fastsætter udvalgets forretningsorden for udvalgets arbejde.

Det Rådgivende Udvalg har afholdt 8 møder i 2006.

Det Økologiske Fødevareråd⁶

Det Økologiske Fødevareråd rådgiver om tilskud i forbindelse med økologiprojekter under innovationslovens kapitel 2, 4 og 5. Derudover er rådets opgave at fremme, følge og vurdere udviklingsmulighederne for dansk økologisk jordbrugsproduktion. Det Økologiske Fødevareråd består dels af 15 egentlige medlemmer, der er udpeget af ministeren, og dels af særligt sagkyndige fra forskellige myndigheder og organisationer, der udpeges af Rådets formand. Formanden for udvalget er den til enhver tid udnævnte repræsentant fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Forretningsordenen for Rådet er fastsat i henhold til § 5, stk. 5, i økologiloven.

Det Økologiske Fødevareråd har afholdt 6 møder i 2006.

Det Rådgivende Udvalg for Forsøgsfiskeri

Som følge af lovændringen blev opgaverne i Det Rådgivende Udvalg for forsøgsfiskeri overført til Innovationsudvalget. Det Rådgivende Udvalg for Forsøgsfiskeri ophørte derfor i andet halvår af 2006. Indtil da gav det faglig bistand ved behandlingen af ansøgninger om tilskud til projekter under innovationslovens kapitel 3 vedrørende forsøgsfiskeri, akvakultur, innovation, forskning og udvikling m.v. i den primære fiskerisektor.

Det Rådgivende Udvalg for Forsøgsfiskeri har afholdt ét møde i 2006.

⁶ Udvalget er nedsat i medfør af økologilovens § 5, stk. 1, jf. lov nr. 118 af 3. marts 1999.

Bilag 2. Udstedte tilsagn 2006 under innovationsloven

Projekttitle	Virksomhed	Tilsagn
Optimeret spisekvalitet og reduceret pesticidforbrug i æbler ved termisk behandling efter høst	Danmarks JordbrugsForskning	621.530
	FORCE Technology	48.986
	Magerholm Aps.	29.475
Potteplanter, metodeudvikling til testning af nyudviklede hebesorters modtagelighed for bladplet-syge	Gartneriet Kærgårdsminde	147.948
Gylleseparation, optimal fosfor, ammonium og tørstof udnyttelse	Danmarks JordbrugsForskning	244.786
	Kemira Miljø A/S	42.270
Procesudstyr: Innovativ proces til nedbrydning af ligno-cellulose	Rådet For Agroindustri	334.055
Mæthedsfremmende og adfærdsregulerende foder- og fodringskoncepter til søer	Danmarks JordbrugsForskning	3.077.440
	Dansk Svineproduktion	855.988
Udvikling af Dendrobium nobile som potteplante	Gartneriet Helios/Jens Juel Larsen	417.132
Landbrugsmaskiner/-udstyr: Udstyr og metode til ensilering af roer Fase II	DLF-Trifolium A/S	130.725
	Mosegaarden ApS	148.275
	Maskinfabrikken Thyregod A/S	44.325
Udvikling af en dansk produktion af farvede gulerødder til industriel udvinding af naturlige anthocyaninfarver	Tange Frilandsgartneri A/S	76.500
	Chr. Hansen A/S	62.300
	Danmarks JordbrugsForskning	161.541
Potteplanter - Doseringssystem til ensartet fordeling og forbedret udnyttelse af CO2 med reduceret tab af CO2 fra væksthuset	Danmarks JordbrugsForskning	275.608
	Aeromatic Aalborg ApS	49.838
Malkekvægbesætninger, beslutningsstøtte til sundhedsrådgivning	Danmarks JordbrugsForskning	1.070.744
	StrateKo Aps	517.298
	Dansk Landbrugsrådgivning, Landcentret	411.995
Levende vaccine til beskyttelse mod svinets ondartede lungesyge	Veterinærinstituttet	1.449.518
	Danske Slakterier	-
Videreudvikling af metoder til kamdyrkning af majs	Institut for Jordbrugsvidenskab	585.054
	Dansk Landbrugsrådgivning, Landcentret	10.500
	Landforeningen Danske Maskinstationer	64.008
Peberfrugt - Ny dyrkningssikker sommerkultur til terrasser og hobbyvæksthuse	Tasty Tomatoes Aps	128.700
Bæredygtige metoder til genopretning og pleje af engarealer via høst af biomasse til biogasanlæg	Danmarks JordbrugsForskning	273.521
	Natur & Landbrug	99.025
	Danmarks Miljøundersøgelser	153.133
	Djursland Biogasselskab A.M.B.A.	68.425
Høj kvalitets mælkeprodukter - udvikling af metode til fremstilling af ladetørret høg og lucerne til økologiske malkekøer samt udvikling af fodringsstrategi	Naturmælk amba	232.857
	Henning Lorenzen	240.750
	Frode Hjort Gregersen	190.800

Projekttitle	Virksomhed	Tilsagn
Strategisk anvendelse af profylakse og terapi til forebyggelse og behandling af lungebetændelse hos danske slagtekalve	Veterinærinstituttet Dansk Landbrugsrådgivning, Landcentret	1.756.224 411.950
Etablering af en effektiv kommerciel platform til produktion af genmodificerede / (GM) pryddplanter i Danmark	Det Biovidenskabelige Fakultet Københavns Universitet A/S Knud Jepsen	2.502.896 - -
Lugtfri organisk gødning med mikronæringsstoffer	Manurox ApS	405.225
Kombineret plastikrenser og halmaftager	Tange Frilandsgartneri A/S	779.922
Nanoteknologi: Selvrensende overflader/fotokatalyse. Afdækning af potentialer i stald, foder- og malkeanlæg samt til luftrensning	Dansk Landbrugsrådgivning, Landcentret Teknologisk Institut	260.610 367.100
Udvikling af dyrkningsteknik til Mini Squash	Lykkegården ApS	264.150
	Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole	666.360
	Syddansk Universitet	633.600
	Danmarks JordbrugsForskning	210.528
	Producentfor. For Pryddplanter	-
PREDICT - Vejen til udbredelse af intelligent klimastyring i væksthugartneri-erhvervet	Senmatic A/S Gartneriet PKM ApS Erling Lund I/S Gartneriet Toftly Gartneriet Hjortebjerg I/S Gartneriet Rosa A/S VEJR2 A/S	187.050 34.400 34.400 34.400 34.400 34.400 79.135
Blodbaseret test for smitte med prioner	Veterinærinstituttet Copenhagen Biotech Assets ApS	890.373 494.137
Agurker - nye metoder til bekæmpelse af agurkesyge og meldug	Gartneriejer Dan Bredskov	288.315
Landbrugsmaskiner/-udstyr: filter og membran-teknologi til luftrensning	BIOCENT TECHNOLOGY ApS	738.923
Landbrugsmaskiner/-udstyr. Luftrenser med vandforstøvning, biologisk filtrering og centrifugering	Turbovent A/S	748.640
Jordbær - Ny vandingsteknik (PRD-vanding) med henblik på bedre smag og holdbarhed samt reduceret vand- og pesticidforbrug.	Danmarks JordbrugsForskning KVL Danmark JordbrugsForskning Peter Stybe Petersen Brøste A/S	483.674 195.000 64.459 116.151 104.831
Landbrugsmaskiner/-udstyr: Mejeriteknisk filtrering af gylle.	Landbonord PCK Consulting v/Poul C. Knudsen	67.275 624.825
Mælkebøttehonning, udvikling af	Rasmus Østergaard Mathiassen	112.707
Gartnerimaskiner - Udvikling af høstmaskine til drueagurker	ASA-Lift A/S	580.712

Projekttitle	Virksomhed	Tilsagn
Planteforædling: Forbedring af resistens mod Ramularia-bladplet i danske bygsorter	KVL- Institut for Plantebiologi	1.921.279
	Danmarks JordbrugsForskning	630.721
	Pajbjerg A/S	-
	Sejet Planteforædling I/S	-
Svineproduktion, funktionstest af plantebaserede foderadditiver til bekæmpelse af diarré hos smågrise	Polyteknisk forskning & udvikling	344.625
	Danmarks JordbrugsForskning	1.050.431
Udvikling af nedbrydelige humlebikasser med mikrobiologisk adabtor	EWH BioProduction ApS	174.803
Udvikle et salgsklart kombinationsredskab til termisk ukrudtsbekæmpelse	Envo-Dan Aps	419.603
	Danmarks JordbrugsForskning	42.650
Forprojekt - automatisering champignon produktion	Hans Christian Christensen	58.140
Grønne pryplanter - kontrolleret atmosfære (CA) ved transport	Feldborg Tropical Plants A/S	355.230
Færdiggørelse af strålevarmesystem til svin	INFRADAN ApS	151.875
Forbedret overvågning og management af mælkeproduktion og mælkekvalitet baseret på on-farm biosensorteknologi	Lattec I/S	-
	Danmarks JordbrugsForskning	17.999.325
	Kvægbrugets Forsøgscenter	-
Halthed hos malkekøer - tidlig identifikation og konsekvenser for adfærd og produktion	Danmarks JordbrugsForskning	655.602
	Danmarks JordbrugsForskning	742.355
	Dansk Landbrugsrådgivning, Landcentret	255.010
	Robot Milking Solution A/S	579.200
Gyllenedfælder, bugseret 12 meter til brug i voksende afgrøder	Harsø Maskiner A/S	556.250
Ny teknologi og automatisering af kvalitetssortering af konsumløg	Frants Bernstorff	1.099.030
Kalkning på basis af automatisk jordprøveudtagning og on-line analysering af pH	Dansk Landbrugsrådgivning, Landcentret	200.710
	Landbonord	143.333
	Landbocenter Randers-Viborg	115.500
	Danmarks JordbrugsForskning	1.743.345
Plænegræs - udvikling af plejestrategier for rød svingel golfgreens med optimal spillekvalitet	Dansk Golf Union	153.776
	Dansk Planteforædling A/S	-
	Sydsjællands Golfklub	158.255
	Fødevarøkonomisk Institut	259.701
Svin - Medicindoseringer til vådfodring (MEDLIO)	Danish Farm Design A/S	896.535
Trådløse temperaturfølere, herunder infrarøde, til sikring af dyr under transport	Niels Skov Veng	264.503
Kalanchoë blossfeldiana (brændende kærlighed, koraltop). Undersøgelse af genetiske og morfologiske egenskaber af transgene kalanchoë med forbedret holdbarhed med henblik på produktion og videre forædling	Leibnitz University of Hannover	279.746
	A/S Knud Jepsen	-
Nyt Nyttedyr	EWH BioProduction ApS	592.281

Projekttitle	Virksomhed	Tilsagn
Paratuberkulose - sanering, overvågning og udryddelse	KVL	1.249.500
	Danmarks JordbrugsForskning	814.801
	Mejeriforeningen	336.736
Præcisionsfodring af de individuelle slagtesvin i storflokk	Tabree ApS	523.935
	Sigurd Boisen	112.500
Udvikling af maskine til kvart-delning af champignon	Tvedemose Champignon	293.197
Landbrugsmaskiner/-udstyr: Kælvningsalarm - baseret på afstandsmåling og sensorik	Aage Hindhede	490.500
Nonfood: Udvikling af biogasproces til brændselsceller/brintteknologi	Dansk Landbrugsrådgivning,	128.100
	Landcentret	
	Cemtec Fonden	509.400
	Danmarks JordbrugsForskning	1.067.309
Energieroser	Rosa Danica A/S	287.568
	Danmarks JordbrugsForskning	266.868
	KVL	248.724
Tomater - Lagerrobotsystem baseret på intelligente selvkørende plukkevogne	Alfred Pedersen & Søn ApS	707.156
Hybrid-staldluftvasker til fjernelse af lugt og patogener i ventilationsluft fra svinestalde	Danmarks JordbrugsForskning	2.000.000
	Turbovent A/S	-
Malkerobotter i mark	Danmarks JordbrugsForskning	882.648
	Brian Madsen	135.450
	Niels Skou	25.931
	A/S S.A.Christensen & Co.	390.488
Skadedyrsbekæmpelse, biologisk bekæmpelse i jordbær	KVL	618.969
	Danmarks JordbrugsForskning	415.202
	EWB BioProduction ApS	133.580
	Søren Østergaard	-
	Arne Buxbom	-
	Ventegodtgård I/S, V/Jens Thor	-
Udvikling af risikobaseret udpegning af Salmonella Dublin-smittede kvægbesætninger	KVL	749.311
	Veterinærinstituttet	1.666.308
	Danmarks JordbrugsForskning	-
	Mejeriforeningen	-
Modning af DNA-markører for sygdom og overlevelse i svin	Dansk Svineproduktion	539.274
	Danmarks JordbrugsForskning	1.438.955
Biavl, en økologisk metode til bekæmpelse af var-roa miden	Biosa Danmark ApS	321.638
Herbicidresistens, udvikling af et test-kit til påvisning af resistente planter	Danmarks Miljøundersøgelser	1.205.580
	Danmarks JordbrugsForskning	294.185
	Frisenette ApS	-
Rodfrugter	Laurs Nielsen og Co I/S	363.830
	Laurs Nielsen Junior	168.304
	Danmarks JordbrugsForskning	884.730
Sorteringsanlæg for campanula småplante produktion i gartnerier	Gartneriet Kjærgårdsminde	470.718
Fleksible bunddrømmestablere	Fyns Gartnerimaskiner A/S	162.314

Projekttitle	Virksomhed	Tilsagn
Bio-sprøjtemidler - Miljøvenlige planteekstrakter, som erstatning for traditionelle pesticider	Borregaard Bioplant ApS	542.022
Automatiseret sortering af jordskokker	Christian Esbech	48.375
Krydsningsavl for øget konkurrenceevne i minkproduktionen	Danmarks JordbrugsForskning	1.200.000
	Dansk Landbrugsrådgivning, Landcentret	-
	Bording Minkfodercentral AmbA	-
Reduktion af lugtemission fra stald ved behandling af gylle med ozon, fuldskalatest i Klimalaboratorium	Bio Aqua A/S	656.447
	Dansk Svineproduktion	354.000
Optimering af produktion af nåletræer i væksthuse til viderekultur på friland	Hedeselskabet Skov og Landskab A/S	101.829
	Danmarks JordbrugsForskning	63.701
Vandplanter i poser som nyt koncept	Pixieplant v/Helene Eriksen	260.078
Undersøgelse af potentialet for kommerciel dyrkning af carrageenentang	Danmarks Miljøundersøgelser	258.069
	C P Kelco Aps	69.843
	Århus Universitet	14.143
Udvikling af nye fryse- og kølemetoder til fødevarer baseret på sjapis	Teknologisk Institut	460.485
	Sunwell Technologies Inc.	-
	Capinplant A/S	187.875
	Royal Greenland Seafood A/S	74.419
	Tulip Food Company	110.250
Udvikling og afprøvning af nye økologiske ærteprodukter til kødindustrien	Danært A/S	217.462
	Hanegal A/S	84.263
Serie af nye muslingeprodukter med sauce - i ny convenient portionspakning	Vilsund Muslinge Industri A/S	370.475
Fjerkræprodukter - udvikling af "stick dog"	Easyfood A/S	149.520
Frisk frugt marmelade	N. P. Kræmmergaard	112.875
Optimering og udnyttelse af MAP til forbedring af kvalitet og køleopbevaring	Royal Greenland Seafood A/S	-
	Danmarks Fiskeriundersøgelser	1.275.366
SensiCoating; Sensible Coatings and Materials for Food Process Equipment	Teknologisk Institut	946.000
	Alfa Laval Kolding A/S	164.150
	Bähncke A/S	51.958
	Danish Crown	67.270
	Veterinærinstituttet	75.200
	Danmarks Tekniske Universitet	597.500
	Hamlet Protein A/S	179.888
	Poul Andersen Maskinfabrik A/S	136.238
	Alto Danmark A/S	55.475
	Rigshospitalet	75.200
	Tetra Pak Hoyer A/S	50.313
	Uddeholm A/S	106.006
	Vagn Petersens Værkstøjs- og Maskinfabrik A/S	89.663
	Teknologisk Institut	-

Projekttitle	Virksomhed	Tilsagn
Funktionelle proteiner fra dansk svinetarmsproduktion	Dat-Schaub A/S Macon V/Leif Madsen	837.970 84.150
Sundhed og ernæring - færdigudvikling og markedsudvikling af økologiske Aronia-drikke	EmPower ApS	225.000
Oksekød - Innovative pakke- og forarbejdningsmetoder med forbrugeraccept	Kødbranchens Fællesråd	367.000
	Jysk Analyseinstitut af 1996 A/S	203.000
Oksekød- Produktudvikling og branding af dansk oksekød	Danmarks JordbrugsForskning	714.196
	VIFU Videnscenter for Fødevarerudvikling	472.500
	Færch Plast A/S	-
	Danske Slagtemestres Landsforening	-
Friskheds- og smagsbevarende koncept for konsumfisk til hotel- og restaurantsektor	Seawell A/S	500.000
Lødig CHOKOlade, øget naturlig FUNKtionalitet (CHOKO-FUNK) af bedste kvalitet	Danmarks JordbrugsForskning	846.258
	Toms Fabrikker A/S	173.359
Is fra Skarø; en serie økologiske special is med birkesaft og uden tilsætningsstoffer	Skarø Øspecialiteter	121.500
Ostproduktion, mobilt malkeanlæg/osteri	Christian Hansen	139.473
Vakuumpakning af langtidsholdbart fuldfoder i 30 kg. plastsække anvendt til hestefoder	I/S Lundbjergård	128.188
Mejeriforum 2006 - Landsmejeriudstilling for alle	Mejeriforeningen	539.015
Behandling af mikrobielt belastet korn med en kombination af damp og ultralyd. SonoSteam	Cimbria A/S	129.850
	FORCE Technology	315.315
	KVL- Institut for Plantebiologi	218.414
Udvikling af et nyt og sundere fedtstof baseret på svinefedt	Slagteriernes Forskningsinstitut.	1.156.788
	Slagteriernes Forskningsinstitut.	174.706
	Danmarks Tekniske Universitet	1.177.016
Probiotika - Udvikling af en fermenteret fødevarer og dokumentation af egenskaber	IBD Klinikken	730.000
Overfladekonservering af kødprodukter - fase 1, forprojekt	Slagteriernes Forskningsinstitut.	255.198
	FORCE Technology	24.500
Reduktion af salt i forarbejdede fødevarer	Teknologisk Institut	1.222.963
	Arla Foods amba	253.050
	Tican A.M.B.A	366.608
	W. Oschätzchen Århus A/S	45.300
	Schulstad Brød A/S	84.438
	Danisco Ingrediens	178.098
	Fødevarerøkonomisk Institut	1.049.482
Visionsklassificering og værdibaseret afregning af slagtekyllinger	Det Danske Fjerkræråd	1.825.600
	Technology GmbH	238.482
	Rose Poultry A/S	192.500
	Danpo A/S	159.600
Kartoffelstivelse og -fibre til levnedsmidler ved brug af vådrafinering og separation	Karup Kartoffelmelsfabrik Amba.	442.075

Projektitel	Virksomhed	Tilsagn
Kødprodukter - udvikling af danske vildsvinespecialiteter	Gourmandiet A/S	254.520
Forudsigelse af råmælksosts kvalitet og fødevarer-sikkerhed	Mejeriforeningen	-
	KVL	1.386.493
	Arla Foods amba	-
Industrielle wokstegte grøntsager	Gjerndrup Kartoffler A/S	627.680
	Gastroprocess Technologies ApS	103.500
	Biocentrum	110.880
Vaskerobot til slagtelinien	Slagteriernes Forskningsinstitut.	877.157
	Kurt Allesøe Mekanisk Værksted	185.000
	ApS	-
Fur Ø charcuteri: Nye smagsoplevelser og meget lavt fedtindhold i pålægsprodukter fra naturkvæg	Lisbeth Klode	146.250
Vandmobilitet og -fordeling i svinemusklens underdennes omdannelse til kød i relation til teknisk og sensorisk kvalitet	Danmarks JordbrugsForskning	29.112
Grøntsagsprodukter - udvikling af økologiske salater med etisk sporbarhed	GALLA FOOD ApS	255.270
Frugtprodukter - udvikling af økologiske isteprodukter	Naturfrisk A/S (Ørbæk Bryghus)	146.700
Mejeriprodukter - udvikling af økologiske gedefælgsspecialiteter	Løgimose A/S	260.325
Høj kvalitets mælkeprodukter - Udvikling af kvalitetsost med gourmetpræg på basis af Hø-mælk	Naturmælk amba	799.419
	Danmarks Fiskeriundersøgelser	2.230.598
Udvikling af nye fysisk baserede desinfektionsprocesser til kontrol af Listeria monocytogenes	FORCE Technology	235.200
	Jimco A/S	151.063
	Munters A/S	31.250
	ISS Food Hygiene A/S	53.583
	Norlax A/S	39.875
	KB Finest A/S	64.606
	India Dan A/S	350.010
Automatisk pudsning af maver	Slagteriernes Forskningsinstitut.	454.913
	DAT-Schaub AmbA	35.131
Forprojekt: Kappedøling - nyt princip til nedkøling af slagtesvin	Slagteriernes Forskningsinstitut	850.50
	Danmarks Tekniske Universitet	133.770
	Dansk Produkt- og Teknologivikling.	-
Automatisk fjernelse af flommerester, rygmarv, hjerne og savsmuld	Slagteriernes Forskningsinstitut	957.700
	Kurt Allesøe Mekanisk Værksted ApS	325.375
Rundskæring af skinker - udvikling og test af forsøgsmaskine	Slagteriernes Forskningsinstitut	835.485
	Proinvent A/S	221.621
1-2-3 Skolemad – testmarkedsføring	Skolemadsrådgivning ApS	828.351

Projekttitle	Virksomhed	Tilsagn
Udvikling af gør-det-selv krydderikoncept til detailhandlen	Zelected Foods Aps.	519.188
Økologisk håndbog om frugt og bærdyrkning	Dansk Landbrugsrådgivning, Landcentret	289.499
Information om biodynamisk dyrkning og biavl efter såtidskalenderen	Foren. for Biodynamisk Jordbrug	150.020
Reduktion af ammoniakemission fra hønsstald	Stengården	122.930
Den Økologiske Uge	Økologisk Landsforening	475.750
Økologi i tekst, billede og lyd	Økologisk Landsforening	1.076.000
Temakampagne – GMO	Økologisk Landsforening	350.000
Økologiens Telt	DSH Faglige Center	44.006
Økologiske Gulerødder - udvikling af nyt dyrkningskoncept	Hammershøj Frilandsgartneri A/S	671.000
Naturoplevelser på gårdene	Den Økologiske Have	155.760
Økologi - en naturlig del af undervisningen	Økologisk Landsforening	848.900
Fjerkræ: Anlæg til samtidig udfodring af grovfoder og fuldfoder	Niels Riis	258.050
Feje- og plastaftækkermaskine, til fjernelse af halm og aftrækning af plast i økologisk gulerodsproduktion	Laurs Nielsen Junior	110.750
Stald: Klima- og udmugningskoncept til økologiske fjerkræstalde	I/S Frydensbjerg	330.500
Informationsprojekt for økologiske æg	Økologisk Landsforening	1.000.000
Besøg gården før i kommer. Udvikling af netbaseret interaktiv information om økologisk jordbrug.	Birgitte Ravn Olesen	240.724
Forsøgsfiskeri		
Forsøg med anvendelse af kunstig agn på garn	Karsten Carlsen	38.900
Fuld trawl i T-90 fra spids til fangstpose	ND83, Jytte L og ND87, Ritte	66.751
Nyudviklet ristesektioner til db. Rejetrawl	HG 139 NICOLINE A/S	24.800
Udvikling af målrettet fiskeri efter fjæsing i Kattegat	Hans Jørgen Hansen	156.050
Fiskeriudsiget for tobis i Nordsøen på bankeniveau	Danmarks Fiskeriundersøgelser	1.453.664
Fangst, opbevaring og transport af levende danske jomfruhummere (<i>Nephrops norvegicus</i>)	Danmarks Fiskeriundersøgelser	1.248.617
REX II - Fiskeriforsker design af torskeforsøgsfiskeri (survey) uden systematisk fejlvurdering fase 1	Danmarks Fiskeriundersøgelser	1.400.000
Skaldyr, vurdering og test af alternative analysemetoder til bestemmelse af algetoksiner og mikrobielle forureninger i skaldyr	Foreningen Muslingeerhvervet	897.541

Forskning og Udvikling af Fiskeriprodukter

Projekttitle	Virksomhed	Tilsagn
Fiskekvalitet og Fiskehelse (Fish quality and Fish healthy) FIFI	Institut for Kemiteknik	2.263.896
	Danmarks Fiskeriundersøgelser	907.020
Akvakultur: Smags- og lugtstoffer i fisk i dambrug	KVL	1.781.259
	Danmarks Fiskeriundersøgelser	186.336
	DHI Institut for Vand og Miljø	175.000
	Direktoratet for FødevarerErhverv	44.380
	Dansk Akvakultur	45.000
Skånsom håndtering, optimal opbevaring, slagtning og rensning af opdrætsfisk.	Danmarks Fiskeriundersøgelser	1.503.342
	Aquaproduction A/S	602.438

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Direktoratet for FødevarerErhverv
Nyropsgade 30
1780 København V

ISBN (tryk) 978-87-92285-76-8
ISBN (web) 978-87-92285-77-5

Tlf.: 3395 8000
Fax.: 3395 8080

E-mail: dffe@dffe.dk
<http://www.dffe.dk>